

21
Pari Hrestovil

Drama v treh dejanjih.

Orkestr:

Klarinet, velik fonski, trgovci
3. umorn

Lojce } inca
Tone }

Quire, tic

Harmonika

Timpani, inca umorn

Shulex, bozgat umorn

Tornička, inca umorn, Tončova Feur

Halica Frarčka, inca umorn debla pri
Frarčka

Kalce, inca umorn inca umorn

Fine, inca umorn pri Frarčka

Zefa

Pri Hraščovih

Prvo dejanje

Društinska soba pri Hraščovih.

Prvi prizor.

Irena (nili z obzirno pufjermotjo

razbrujeno Frančko na stol ob

mizi, na kateri leži star,

odprt molstovnik), Sedi,

Frančka, in mi povej vse

lepo po vrsti in mirno.

Praven oči!

Ni bratovil
2

Franka: Umirno me to povedati,
je težko, babica, Je, damosam
priporočati, kako kudo je, ~~je~~ ko pa
me je tako sam. & bo druge pomoči
ni. (Sede, položi roke na mizo,
dupno ore pred se.)

Ira. Le vse mi povej, Franka.
Tako priporoči mi povej. Le
kdo na svetec me, jaz te ne bom dolgoleta.

Franka. To sem si mislila. Jste
sem se upala vstati k vam,
edino k vam, babica.

Ira. Morebiti ti bo vendar mogoče
kako pomagati

Franka. Ne sam. Ni mi pomoči
zame, se mi zdi. (Si dupno pokriva obraz z rokami)

Ira. Pa si vsaj rane dajraj, ic mi poveš.

Franka To sem tudi sama mislila, Tako
težko sem nosila to breme ves
ta čas. Doma bi se naj tudi razvedla?
Dokler sem bila lahko miselnim
vesela, sem imela prijatelje
vsake vrste. Zdaj ni nobenega.

bi ji upala in mogla potrošiti
novo mesecio.

Peri Hauptmann
3

Irene. O da nisi poročila mame!

Francha. Mati tako dozdaj topijo ob
kopi strok — sedem jih je doma-
in ob očetu. Saj poznate očeta,
kako se ostro zvrani, z mamo je
in z otroki.

Irene. Popravim popravim. In pravi to
me skubi. Pa se ne vidim nič ne
vesta, ne mati, ne oče?

Francha (se obrne k delavcem)

Mati si se morda ne kaj dozdaj.

Pa ko inštruktor me pogleduje zadnje
čas, čeprav bar mogoče strovaru
in pisarju.

Irene. Ne vem, se delajo pravi. Rejoli
slej morajo vendar povedati.

Francha. Ne vem, ne morem jim
povedati. Kako bodo topeli!

Irene. Videlo jih, mame ne bo.

Teži me, ker mi je mati tako naravnost,
naj pravi mame. Obljubila sem ji
kar je zelo pitala. Pa sem
slabo zlojevala svojo obljubo in dolžnost.

Francka. O, dobro, dobro, babica.

Na Hrastovcu
4

Školci in parili ste dovolj. Da
se je tako zgodilo, niste vi krivi.

Jera. Ne vem, ali sem res brez greha.
A kako se je vendar ~~ok~~ zgodilo?
Povej mi vse po resnici.

Francka. Pom. Čisto skrivno. Zda
naj skrivati, tako ne pomaga.
Jato sem prišla, da vam vse odkrijem.
(Pomoliti) Sama ne vem, kako
naj razvem. Mislim, da je
bil začeti v mojih željah po lepi
oblebi. Druge so tako lepo oblečene
so pa bogate.

Jera (~~skrivno~~). Ti res ne moreš, a nisi iz bogate
hiše.
A le povij dalje.

Francka. Pri Dolinarju, trgovcu pri cerkvi,
sem videla tako lepo židansko pučo.
Vprašala sem po ceni. Mnogo predraga
(je bila) zame. A ni mi šla nič iz misli.

Jera. Za njo si obleke imela. Videl
nove in najljepše ne moreš, ~~zame~~
nisu tako bogate.

Francka. Vem, babica. A za mladega človeka

je tudi povzročila dostikrat nasrca. Pri ~~kontrastu~~ 5

Tera (odločno). Zate je bolj res bila.

Francka. Da, tista ruta me je čisto
zmešala. Nedar koli sem šla
k maši, me je kar s silo odločno vabila
k Dolincaju. In tu domne me
je obupno preganjala. Pri delu se
mi je kar na vsem lepem
zabliznala pred očmi. Če sem
se ponovi prebudila, se je že
tista ruta zametila iz teme.
Da sem morala zapreti oči,
tako je šanda pred mojim v tistih
pulepih barvah. Če se z zaprtimi
očmi sem jo videla.

Tera (zelo očitno). Za eno ruto
tudi nemira!

Francka (prosi). Pravico, tudi vi ste bili mešani.

Tera (odločno). Bila, bila — raj razumem.

In ker si žestila v samem siromaitu,
te je skušnjava uhitela tem bolj.

Pozor! — Tudi tako je bilo dolgo.

Francka. Prav sedaj, ko mi je noč in dan.

rojila ta ruta v glavi, se je zgodila kontrastna
tista neoreča. Neke nedolge

6

popoldne - dopoldne sem spet
postajala pred Dolinskevo itacuno,
mišlila na kuto, sanjala ~~mišlila~~ spet
ves čas o njej. Šla sem v novo stropje,
v podstrežje sem bila namerajena,
tjer sem imela skrinjo in svojo
obleko. Grem mino gospodarjeve
sobe. Tudi so bile ravno prazne.
Gospodar je prišel malo prej ~~spet~~
opit domov, spal je. Da nisem
ravno prav vedela, kaj delam in
zakaj delam to, sem tako odzela
duri. Gospodar je oblečen ležal
na postelji. Na mizi je stala
prazna litrska steklenica, po
mizi razmetan papirnat in
srebrn denar, poleg velike
umijena mornja natlačena
z denarjem. Por mi je nekaj
rekel: "Vzemi, saj pijarec ne ve, koliko je
vredno."
Kuto si kupiš."

Jera: Šušnjenci, hvalobu ti je pri,
repetoval to.

Francka, kaj sem se sama zgrozila:
Ali naj kradem? Koga je nihdar nisem.
A židova rasta mi je kar hohotale
pred očmi. Hahor o sanjal, vsa
zmešana sem vstopila, pograbila
pest papirjev, hotela zbežati, a sem
vra odrevenela obitala - ozko me
se na posteljo, videla, da gospodar
stomi s širobo odpitimi očmi
proti meni. (Umolkne, ni v krige
oči, hahor bi jo žval in zdaj tisti pogled.)

Jera (žalostno). Dvi kovah nasrdo.
In potem?

Francka, zbežala li rada, je nisem
mogla. Brez moji sem gledala
gospodarija, kako se jočaris dvoje
o postelji. - "Tako - brades?" "Je
bdj tiho, a s inčim moglem
glasom zamrmral. "Mlada
tatica, a lepa tatica!" "Tu je že bil
pri meni, me pograbil, vrpel
na posteljo. (Spet ni v krige oči,
(~~obzračje~~) Teseu molke.)

Lera (čez deljasa sočutno popladi Pri krasotah
Franka pa reče). Ubožica. Drago

si plačala mladostno krepenceje
to lepi obleki.

Franka. A da bi bila nesreča sanjo
tisto uo. A bo pa sem bila od
tedaj isto v njeovi oblasti.

O, rajga poznati, kako boz zna je.

Lera. Greja, da si šla iz hiše. Keli
ti je sem rekoh, da voj greš?

Franka. O ne. Tri govodi so mi
naročili, da moram iti. Gododan
je le branil. Grozil mi, da me
ovoi sodniji zaradi tatvine.
A tako strašno je bilo to vidjanje,
da se nisem bala več ne sodniji
ne ječe.

Lera. Kako je tovoj bilo? A jaz
sluša in kratke pameti uo si
ubijala glavo, kaj da si postajla
vsadrušina.

Franka. Kako ne bi, bo pa nisem
imela več mirnega dneva.
Doma so upeli, da nam kraj
priključi. (Bridbo). Pa sem pristajala.

Lera. Proš morala fai to^{že} joboro preoziti in jo uoiti.

Franška. Morala je bom, morala. ~~da~~

O bo ti doma ne bila tega stiska:
sedem stroh, zdaj bodo morali
rediti se mojega. Ubogi oie, se
nesrečnejša mati.

Jera. Potrpeti bosta morala tudi
ona, ni druge pomoči. Stopila
bom k ujini, jima razloži, da
ti nisi toliko kriva. Pa ne reče
te hiše.

Franška. O, da sem morala sem priti!

Jera. Laze ilovch zovrede o nesrečo,
mabet reče reče. A tu ^{reče} pred ni
doma. Ponoči sem spet tako čudno
sanjala. Tu niso lele same sanje,
ne, čisto je nesreča: kajna gospodinja
je spet hodila po hišo. Pred vrho
veliko nesrečo pride. (Od njej se sliši
glas piskalke.)

Franška (prestrašena). Je spet prišla?

Jera. Prišla, prišla, a molči. Tule prihaja, stinim
Ja vrag je to rečeno, sama misliha goje. ^{pitava}

Franška (na glavo stane). Iti bom pogleda morala.

Pravica, Pray oam posmi vašo dobroto. Moje
se vedela prava dejati. Pa sem se dotakla k vase.

Jera. Prav je, da ni prišla, Franška. Potrpj, jaz
bom storila, kar bom mogla, stopila
bom k stariem, greim hodi, Franška,
(ti odpre durj) Franška, Zbogom, pravica.

Tera (ko je prišla) duri, postavi, drži se za bljuvko, kakor bi razmišljala, ali ji naj spet odpres. Odmaže z glavo, vrti se, poišče, stopa stopa nazaj k mizi. Sede, polni roke ne mize, razmišlja. Poišče ~~se~~ se ~~je~~ je ~~ni~~ ni, da ne more brati.)

Se je za
nasmehnila,
jih nasmehne.

Tretji poglavje.

Tine (ostane s piščalko v roki. Sede na klopi ob peči. Poskusi se polhati na piščalko. Vmes pogleduje strahob, odmajava z glavo). Babica, kako morete k vam
brati in moliti? In je ne bi mogel.

Tera. Vem, da ne. Pa je fai samo igranje.

Tine (porogava spusti po piščalki, veselo).

Glejte, babica, danes je undar nedelja. Nedelji na ist moram je malo pisboti. Vredno, pravijo, pa je vedno nedelja. Tu angelci tvor vedno murirajo, na gosti, trublente in piščalki.

Tera. Si fai otrok Tine. Da se ti le ne bi stopala v tvojim vidjanju ker misli samo na veselje in na igre.

Tine. O babica, se na fai samo dopolnje molat, kakor ste mi rekli, ker o cerkev ne morem, moram paiti z mezon moliti te tudi ne morem.

Jera. Pri nas bi res Trebalo zmerom Pri Hartovih
moliti. 17

Tine. Zakaj ja, babica?

Jera. Da bi strahove malo pregnali v tise z pota,

Tine. Torej pri nas res strah?

Jera. Strah in strah.

Tine (pomisli, razmisli). Kaba pa
pravzaprav strah, babica?

Jera. Ti se tega ne razumeš, Tine.

Tine. Kaj si da strahov ne bi razumel?
(Zgleda poti durim, hi se naglo odpro).

Cetoli prigor.

Filba (pomisli) v pravnici obliki
v robaj okrog vratu & rumeno vozič
v rokah. Tje prine robčevna in
hladi razgreta lice). Uh, vročina
koba v kacinu feis.

Jera. Tje pa si opet bila. Saj vna goris.

Filba. Na vasi. Pri Veselice. Malo
veseli smo bili, nedolga je.

Jera (odide). Veseli ste bili!

Tine (zavahne spindlo). Saj je

Hrastova Filba zmerom vesela,
v petek in v sredo.

Filba (na jel dobrolotno, na jel jedba).

Da bi naj jokalo? Bolje bi naj pustakalo
v petek in v sredo, kaj ne, mudi Hrastov Trucil?

Tine. Pri Veselice se je nasmejete in

naplesala, doma pa v tisti stola.

Tilka. Hej pa ti vej o plece, stroičiči.

Jane. Beto pa ti temu oč, gospodina pivoce.

Tilka. Ti, lepo ti lo budi, da mene ujeziš.

Nedaj jo, lep den, ne bi se rada jezila.

Jera. Na Fiveta se ti ni treba piti,

Tilka, sama nase sebi!

Tilka. Robica, pridiga sua slivla
že dopotome v serbovi. Se precej dolgo
je bila, o dactila davnost.

Jera. Nela i rate. A nihar ne misli,
da ni med modrina.

Tilka. Uu, nabo ste pusti! Har greu opt.

Jera. Niharnor ne pojdaš! (Božada
na revo). Polštirih bo. Fime, treba
bo gneti na pavi. Tje imas potice?

Jane. Tam na obruc.

Jera. Vreni jo. Takoj ti vrezem
kucika. (Sneme naoinike, ri obrise
oči, stopi na srednjo stran mize,
odpre migzico, vrame iz nje pol hleba,
odreže kos, ga da Timtu). Se imas?

Jane (ki je molturn vzal zohna potico in si
jo dolica ramu). Proplajoj, hrbica.

Tera, Kasi boi sam odvezal krove Pištraktant
ali ti naj gre Tilha pomagati? 13

Tine (Zboriški premeri Tilha). Tobruca
naj gre v kles? Saj je neizbana
kakor krožime žetelasha v prodjini.
Tilha (obronjimo). Piša si obliceu
nebor pri Tiščih pastirčih.

Tera. Tih bodite! Pjdi, Tine.

Tine. Je greu. Ne bogou!

Peta prizor.

Tilha (sedo na klop ob peči, ni stira
lice in oči z robikom). Taha vvaime!

Tera. Haj pa letaj to varu. Douca bi bila
ostala, malo spčila se.

Tilha. Oh, ja spet! Sami natchin!

Tera. Če te ne bou svarila in učila
neke krožidele govetenje
jaz bi ~~hodo~~ te bo. A ti ni boi svojjo
velkomiselnostjo pokovarile vse židjenje.

mate tovo
ubogo
metise,

Tilha. Haj pa sem vendar tohega storila?

Tera. Haj uuo storila? Haj sem storila?
Vedus ponudjaš to, kadar hodi te haj
svarim in uim.

Tilha (ni za tilha ušera). Lota kak božja?

Tera. Haj pa imaš spet krog vrtu?

Tilha (na glo reče in hoič hruti vrtico). Oh, to! Ni!
Ukratla je nsem.

v Ameriki hja. Ne mihi najj.

Tri Harborial.

15

Tilka (vrednjava) Selbs, rciemo:

Ne mihi najj. Ko bi mogla,
A bo ga sovražim in ga bode
do smrti sovražila.

Jera. Haj hodiš. Tuti sovražim
in ne poučajo.

Tilka. Ne ga naj ljubim. Males je
pustil v sramoti, me ni ni dal
postreška imena.

Jera. Tve, bi ga imela. Le bi postreška.

Tilka. Da ga bo postreška modila.

(Prekladava). Nekdo trubeja in umiri se.

Leiti prisoi

Anica (v zagrnitini, bolj meatni
ollchi). Delat dan vama Prag dej!

Jera. Prag ga dej. (Pogleda na
uro). Prav dolgo si kodila in vicomic.

Anica (tudi pogleda na uro). Res,
ne bledo več biti ne se.

Tilka. Jaz ta re grem preblici (Vstava).

Jera. Le pojdi. Oh da potem doma ostaneš.

Tilka. Oh! Taka voims! Har mat pojdem. (Ohaja)

Jera. Vendar je konica pameti!

Tera. A tisti, kiti je to del, koč
uhearti tvojo dušo. Glej, Tilba,
dable v svojih letih mora vendar
imeti nekaj ponore.

Diez Hraščak
14

Tilba. In jaz ga nimam?

Tera. Mojše. A brž ne na pravem mestu.

Tilba. Kaj pa vendar naj storim?

Ali naj grem v kloster?

Tera. Ni treba. A pazi se. Misli na
nevarno rajno mater.

Tilba. A naj vendar nisem nič tak
stroh, da bi morale vprašati za vratio
melenbort. Dremnajt let.

Tera. Tvoja mati je bila se uoboliba starejša.

Pa je padla - padla sibi v nesrečo,
v svojemu meni.

Tilba (si zakriva oči). Koga ne morem
družiti. - Morda imam te po
očetku. - (Vstane, stopi k babici).

Povijte mi vendar še, babica, kolo
in kaj je bil moj oče. Kaj mi ne

merate vsbda skrito govoriti o njem?

Tera (mudi naboj časa, koba bi se
v vren borila sama s seboj). Veliko bati
sem ti že rekla: Tusti ga pri miru.

Kedi Bog, boje je. boje hodi, ali se živi? Morda

Anica molce plesde ko miri.

Tea (gleda na uro, pa zret Anico, Nehoto
magotovi). Oli si se med potjo pri
kom oglasila?

Anica, Ne. Z Zeluzjabovo metarjso sava
ili. Polas so ledili.

Tea. Zamudila nisi ni, vedelo je. (Pomudilo).
Oli je bil Tojko judi z vama?

Anica. Judi.

Tea. Pa ste se baj pogovorili?

Anica. Imo, Mati pravijo, naj bi bila
poroka že pred advoutom.

Tea. Pred advoutom? Nebote pojbeli purto?

Anica. Mati pravijo, da ne. Star so,
bolshni, potrebavali bi me.

Tea. Vem, vama. Da te ste ni je. U labor
tička si mi, hudo te kom pozrečala.

Anica. Dobri ste, babica.

Tea shabi me pa te. Doustvo je veliko, skali
in delo bo. Z te reva parisi previ, posebno
kar si bile v metu, se mi vidi že shabotsejra.

Anica. Vem, da bo judi hina te reva.
Da da prideu vender od god.

Tea. Domica hisa je ta le domica.

Anica. Udor je ljubi. Udor je ljubite more.

Jaz našo m morku.

Pri Hrustaku

17

Jana. Mislila sem, da se boš v marke
umirila. Da ti bo doma družji,
bo boš okusila, da nam tuje
hiše vendar niso doma. Telo sem
sietu pripravljala, naj te pridijo k tati.

Anica (se ozira po sobi hobot
s nekaki divčavi vmeduosti).

Hobot nekaka metosnina se
mi bdi v očeh vsa črna. Namor
bodi pogledam, vsega me je stak.

Jana. Jozes, tega tudi? (Vse planje).

Anica. Ni miru, ni sonca v naši hiši.
Ako naj zame ne bi nič rekla, kipele
bi. A kajne matero ne morku
pozabiti, če njo me bdi dostihast
sem, da bi poilo.

Jana. Ja božjo edjo, Anica, pozabi vendar!

Anica. Ho bi mogla, o, ho bi mogla!

A bo pa. hramos bdi pogledam, vidim
mano, kako hodi s svojimi
malicnimi troščicami po hiši. Teda
sem jo gledala pa se je prav umevala nima.

Da zdej je se
kujer.

Pr
neme stene, vrti, kubijska, Pihtroton
18

hjer je delala in topela usjui,
frontolje tam v mjeni sobi, kaj je
ležela in smati iškala tista dva
davao jo viktoreu napredu -

vse, vse mi govorio nji, o njeni
dobroti, ljubezni, njevcem trojstvu.
In sem mi govori - (zakrije si oči).

Tera. Preveč misliš na to, kar je bilo
in je minilo.

Anica (hobot da je mi slisala) in vse
mi govori o njem, ki je mrtvo do
smrti topineil.

Tera. Anica, gotovo si v mestu kar
naprej in naprej tičala v knjigah.
Te ilouha vsega zmejajo.

Anica (vedljivo od biva, hobot
o zacetku jekine nadaljaje) Oni jo je
umiril. To mu monam reci - oči.

Tera. Umiri se vendar! Kaj je
je v vrabi hiši, ne ravo pri nas.
A čas urejati. Popabila boš.

Anica. Ne veraj. Dve leti sta je od
mammine smrti, pa nisim se nič
le hjer je, ko očeta vsak dan vidim.

Tera. Saj rdeč nisi preostri s teboj.

Anica. Haj mi pomaga to? Ho Pri bratovih

79

je še spanje, s svojimi vidnjem
očeta z drugjema sestjo in bratr
se matronijo okrogjenis na glas.

Jera. Narčica, da ni videla tisto groz.
Oče so bili pijani.

Anica. In bo se zbudim, se trepetajica
od groze - (se sklani proti Teri,
skrivnostno) - ali veriti, kako mi
tedaj je? - ah, da bi ostala, se tito
zplazila s očetovo spolniso in
očeta - ~~zadavila~~ zadavila.

Jera. Jera, kaxija - doble, ali se ti meša?

Anica (ni oddihala, stekla). Ne veru -
morda se mi se bota.

Jera. ~~Strahno~~ ^{100%} ~~Strahno~~ je pri nas! - (Anica) ^{100%} ~~Strahno~~ ^{je pri nas!}

A tito - voz se je pripeljal na dvorište.
Ali so oče že doma? (Izovni kobane)

Res. Pa so danes... bineljo prišli.

Anica (plains plancobacce). In morda
spet opiti. Probica - kojim se - pojdivo!

Jera. Da, da, najbdi ho, da grei v roba
in lešes. Si odvojico, se umiris.
Ti ubogi stroh! (To vede iz roba). Duxi
ostanajo odprti. Ciz trenutik se dostiti
in vize prebricim Anicim vzhlik, nato
(~~stara~~ savori moški glas).

Rujige
na just
Te le
zmešajo.

Hrast (močan in majočen, ježi
 šestdesetina, zobitino rdečino
 obrazov mričneje piva, ~~le~~ blestno
 vstopi, pogleduje pa se za seboj, kakor
 bi govoril onim za njim).
 Krag je k babam! Katera leta
 za teboj in se obca nate, da se je
 ovesti ne moreš; druga omedleša
 te te vogleda, kakor bi nes bil ovi
 iz poble. (Stopi kramari, odpre vrata
 v nadstanku, si natoči žganje, naglo
 ispije, ogleduje poteka druge stebence,
 ki so ta prafne).

(Blava žganje
 klobuk na
 blin za
 durmi;
 sede za
 mizo
 žganje
 pogleduje
 to rabi).

Deviti prizor

Izra vra pota potari vstopi.

Hrast. Skoprnel bilouch od vročine
 in žjeje. Prinesi onaj ~~trije~~ trije ~~prafne~~

Izra (ga neprijazno pogleda). Kunda
 si ga daver ž dorodj pil.

Hrast (žganje). Pihali ne pil. Trojega niseem.

Izra. Ne vempa, če nas tako isto vojega.

Hrast. Ne goberdaj! Vina prinesi. Ipa vročina!

Lera (pajasi odtepa). Če ne bo po vinu le
se ležja.

Deveti prizor.

Hrast sede za mizo, si stera z robcem
potno čelo, bira si potegne iz notranjega
žepa nabruje pravej drevine zatičnik,
ga pogleda, neha j ^{namreč} zatičnik, ga vrti
jerno na mizo. Zamisljen stani
predse. Na zadnji konci, pripodizno
glavo, neje po zapirnikih, ga stane v žep.

Enajsti prizor

Lera (vstopi z litronom vina, gre k Lavi in bogarom
vzame iz njega ~~kozarec~~, postavi obzje
na mizo). Tu imam, ker ni tako
kričaš to njeno. Bog žegnoj pa
ne pravim.

Hrast (posmelljivo). Tudi Arabarji
Bo, tudi brez tvoje je zna dobro tebla. (Nalije kije).

Lera. Teče je, teče. Vianih steče z vinom
tudi kar ves svet.

Hrast. Kajti je spet pridigati z boj pravim:
Kaj veselo človek ne more izreči doma.

Lera. V našem domu ga res ni mnogo.

Hrast. Kdo pa mu svedoča jaz, kaj ne?

Jera. Ti, ti, ~~hallo~~! No pa nič ljubezni
ne poznaš. In kako naj bo v hiši
veselje, če ljubezni ni?

Rippravtorin

22

Hrast (nehaliko pomidje). Ljubezni -
Ljubezni - prava beseda. Taz
se držiš moči. Vredno je nič, Hrast si!

Jera. Če bo le moji vedno držala. Tudi
hrast plomi ~~hallo~~ ^{hallo} sibir. Povsod
če jo je najeden in živ.

Hrast. Nekaj je vendar, pravim.. (Pomidje).
Čivis? - Čivis! - Smešno.

Jera. Ni vem, če res tako smešno. (Pomidje,
Polen poine). Frančka je bilo danes tu.

Hrast (je onplo posleda). Halbina Frančka?

Jera. Halbina neki? Medicna. Neuda jo
vendar poznaš. Saj je sluzila o trije hiši.

Hrast (si uže v lase, kakos bi me postajala
vroie). Taj pa je hotelo?

Jera. Norda si lahko sam misliš.

Hrast (je onplo posleda). Saj pravim!
vraj je v babari. Vedne ritosti
je vimi. Saj me ji vendar počitico plačal,
kar ji je ita. (Nezlo ~~hallo~~ ^{hallo} poznaš, kakos
bi se hotel prebiti naprijetnoze spoina).

U da ne pozabim, saj me zato bolj hotel domov:

Strošek pride danes z dekletom.
 Vlak čas lahko prideta, sta bila
 tudi pri L. Qui na žegnancu, da
 sava se govorila, pripraviti
 v sobi vinu in kolesu nareži.

Tera (poiar, žalostno), Torij je
 boš vendar pravil k nam? Škoda
 dekleta!

Hrost (smit namozavestno), Torej
 ibode? Nihodnik naj mora
 zoholi, da pride v tvojo hišo.

Tera. Grešna ne bo, Telo je bil se
 pri nas suica! (Pravi odložeje, dikeže).

Bo spet uverio. Pravi odložeje je spet hodilo
 napred, ponosno spet gospodarstvo.

pono in copice
 gospodarstvo
 pohraja

Dvanajsti prizor

Hrost (glada zamirjen in zavestno jojoje, ko
 uhoj časa. Poiar si seže v zanter
 je nekoliko onide (seu). Tavo, se
 je pisla!! (Poiar uhoj boverci, sepeji
 namo podobno namo
podpre ni z roko glavo, razmudje).

Dvanajsti prizor

Tone poiar istopi. Velik lopva uraicu.
 Ho zagleda oieto, postoji. Seje po blinbo.
 bahor ka namu oval svet itof.

Hrost. Tone, ravno pa ni priil. Govoriti moram s teboj.

Tone (nehako odprano), Teta?

Krast (postavi drugištel blizu
vojega), Prisedi!

Tone (stopile proti oknu).

Krast: Kje si bil?

Tone. Pod jablano za hišo. V nedeljo
vraj si ilovak menda sme malo
odprostiti, raj ves tadeu delam,
malo da se ne quatrjem.

Krast (dobrohotno). Je prav. A
da ne tava kodila dolgo in
brez koristi oholi stuari bobor
nefec oholi mlake, ti bar parni;
Nevesto sem ti izbral.

Tone (netipki). Nevesto? Lepa reč.

Krast. Prave gospodinja treba
hiši. Brez dobre gospodinja v tako
veliki hiši ni pravca reda.

Tone. Tea so skabini.

Krast. Marba! Pise. Ne tvega vraga.

Treba mlade. Popeto nevesto sem ti izbral.

Tone. Je vendar ne tiste Štrdlice, bi ste
nekdaj je nekaj naučevali ne vije?

Krast. Uganil si, prav Štrdlice. Dobro
deble, nič hudeje ni bilo šljivke roji.

Ju kar je najviš: bogata bo.

Re: Kroatnik

21

Tone (bridbo). Tonj houc živil deuar?

Kroat. Tudi deuar. Luma lepota in
ljubrena bogme riboger ne vesiti.

Tone. A se veste, da je ne marau.

Kroat. Marau — ne marau, Tabini
ste mladina dandauet i samo
kočen — nočen, ~~Marau~~ — ne marau.

Ve pa svoji glavi, jo svoji kratki pameti.

Tone. Dovolj sem star, da lahko
sam zase mislim.

Kroat. Dragi moj, pa ževiteo ni
ilovek nikdar dovolj star in
moder. In najsi bi bil moder
kako Solomov. Se lahko naredit
neumnost.

Tone. Hlep pa je jaz ne bi vad naredil,
najsi grevo. (Stoji proti deurim).

Kroat. Nikamor ne greš. ^{Popoviti} Popoviti se morava.

Tone. Naj se naj pogovarjasa? Luma
vam je povedal, da se bom živil
jo svoji volji. Oti pa greva od doma.

Kroat. Lumerio. Hlepca le.

Tone. Pa hlepca služil. Proje mi bo kakor doma.

Kroat (revidari to klenik). Ja je nek mešica. ~~Kroatov~~
titi — pa Hlepca!

Done (Ježna). Kaj rane hudi pri Priljubljenost
Krastovič le hlapec. 26

Hrast. Jutrija gospodar, ie tó ^{parmetu,} ~~parmetu~~

Tone (preko pomurčev). Pametni -
do se oženca, hoboti točki?
Iz hi pa misli, da smea jaz voliti,
ker Done se jaz ženi.

Hrast (odločno). Voli! U voliti smeš
ravno bogato.

Tone. Fako? To tvoj bi naj bilo pametno?
Mislim, da vendar toliko imam,
da vam ni treba ženiti deinceja.

Hrast (se brijevo spameje). Misli?
Hajpa, se napravo misli?

Tone (opremičer dvojica glasov, ostro
točnata očeta). Napravo misli, Holko - ?

Hrast (vidno terivo se mučinja
priopnanje). Haj, ie nimam?

In more le bogata nevesta rešiti dom?

Tone (molie, pariet, strmo očeta, file
iz nehoj casa). Fako? Die, ali se volite,
ali govorite resno?

Hrast. Nevo resnice. Za nile mi
ni, v takih reših se dvostrat ne. Pomagati more
edino bogata nevesta, da se ... ne se namerno ma
znik.

Tone (jezno) Pa, u naj!

Pri Hartovih

27.

Hrast (prav tako ves razdražen). Pa se naj! Ti pa greš beračič, kaj?

Tone (mrmra). Vsi delo je to. ~~Pa~~
Vsi ste vse za pravilo.

Hrast (stopi od mize, potoj Tonetu). Ti —

kdor pa je gospodar v hiši, da tako govoriš,
mi to očeta. Mislim, da že jaz.

Tu je jaz, boš ubogal, boš vzel Strelca.

Tone (ves razdražen). Morda me boste
prešili, da postane moja žena pred
oltarjem. Ali jako, tudi v nesnici
moja žena —

Hrast. Budak! To pride že samo. (Prihvatuje).

To je Strelcov glas.

Tone (naglo, razdražen). Pri tem

meičarstvu mečemelo Tebe. (Neglo odstopaj)

Hrast. Le igraj nam v svojo nevesto, budalo.

Imajti prizor

Strelce (vstopi s Tončo, Majhen, nekaj
proti desetletju Javori ostro z vidnim
glasom). Dolez dan vam Bog daj,

dobri ljudje,

Hrast (hujeno). Proje se daj. Podneljemes

Spelce. Ne si tako pijan avobil, jasna pisla.

Hrast. Lepo, lepo. Le bono o marsium
pa govori.

Pri Hrastu
28

Štelec. (režira se sobi). Pa se bomo.

Har lepo imate tie pri vas.

Hrast. Ne bilo bi napajmo. A nekoga
manjha.

Štelec. Je menda povsod tako - neboja manjha.

Hrast. Pri nas gospodinja. Velik dom,
obirna posestva.

Štelec. Vau, vau. Pogosto je.

Hrast. Vasa Toučka bi kar bila za

nas dom. Tako se ti vidi pri nas, Toučka²
Toučka milci.

Štelec. Dehla je bojeje. A hi se je privadila.
A kakot sem ti rekel, Hrast: niad ima
boš igroul.

Hrast. Se ne mudi: tako, silno. Prsta
je dolilo.

Štelec. Na, tako pa ne, Hrast. De li
moja hčerka silno debla - nah, nebo.

Hrast. Ne bodi inelea, Štelec. Saj vidiš,
da ni gospodinja v hiši.

Štelec. Jato pa, gospodinja naj bo Toučka.
Jato jima boš igroul.

Hrast. Da ni tako nezavezan, Štelec.

Štelec. (piti). Dobro je, če je clovka
o pravem času vsa potrdna preskibi.

1. črta

Ti ni še horenjak, krost, da malo
tobih, Pa ti pride danes ali jekni muka
in se izoženis.

Pril. Hrustoval
29

Krost. Ne uori, Stefan.

Strelc. Mi ne uorim. To u že starijši
od tebe in se še bodo. Naj pa potem
moja lierka? Ali naj bo za debla
pri vas ali naj gre kam drugam duvit?

Krost. No, se bomo že pogovorili. Zdaj
ti stopili morda gor, se malo ogledaj
tobin, Fovika. Ne boi navadna kmetica
kabor vsaka druga v vasi, ne, ne. Gospodur žita prek
glazek vina in, bo hlo base pa vama
tudi ne bo i hodoval.

Strelc. Ne bi bilo treba. Uč je že pri...
protjemo, v božjem imenu.

(Obečajajo. Odeleža nekaj trenathov prazna.

Strelc prihititi Filha, Parlobajma).

Štirinajsta prizor.

Filha (drži duru se odpre in gleda
van v oči). Ta? - Ta? - Ne! - Nikoli!
(Zaprte duru, se stoji pri ufil, potegne iz
repa rober, si pihlje z njim hlad v razgreda
lica. Poiari, kabor v težkih mislih stopa
k mizi, sede, se nastavi z leptički mizo,
kajzube lice v robe, tako zajoba. Ležias se

Pril.

Hrustoval
boi -
Krajo pojditino
gor.

~~U~~ U memorijama opreputi divini, Pis bratstvo
si negle brise rdze). 30

Četrnašti prizor.

Lojze (lepo, medno obličje že

zračno boj lehko blago, vis

razgret). Povij si doma, Vilha?

Vilha (melomani). Ali je to tak si čudo?

Lojze. Čudni morla me. A čudo je, da
si tu le litro in ti ko iz živila
od Vendice.

Vilha. Ma ni u selu ta mo.

Lojze (jo grabi za robo, Vilha ostreži).

Vilha. Zdi se mi, da se me opib je.

Vilha. Zaboj ta?

Lojze. Ve ga trudi jo ne u u. Vam le
da u u prid iz me ta va pho z aradi ta le.

Vilha. Isko? De ga ni bi le le ti ko.

Lojze. Ki u u z u u ta u. Mo u u
te u u.

Vilha. Čudno.

Lojze. Vilha, rad te u u. Ne u u
si u u u, u u u. (Jo u u u)

Filka. ~~Oh~~ Bodi pametna. Če tako pride.

Lojze. Naj pride. Naj mi vidiš, da si moja.

Filka. Oh, saj je vse dobro začrta.

Lojze. Zakaj vendar? (Le je si bolj oblepa).

Filka. Ali ljubis drugoga?
Nikar ne morem povedati. (Se slovesno
brani).
Pusti me. Sest najsti prvor

Jera odpre dvri, a hobot v hropcu obstane
na vrata in stomi na mlada. Stopa
povsi in hobot stoka proti njej, brez
kreditke sede na klopi.

Filka (povsi in Lojze od nje). To imai odaj!

(Le Hrosto, v podobi poravnava blago in loje)

Lojze (lohtromidus pametine, roko). Res,
k Brucinu se morem. Dutri se pelje
v mesto, nekaj mi more pripeljati.
(Najlo odhaja; pridvilit se je ome
na Filko).

Filka (pogleda na svojo steno). Saj bo
že kmalu vrier. Opradjeti bo točkade.
(Najlo odhaja).

Seden najsti prvor

Jera (zbegana in obupana stomi za
odlojanje). ~~Če se odloži~~. Usmidjeni, Jera.

ali tuda? (Li boise z roba celo,

halvor li kotela zbrivati tešha

misli, štapa proti miži, sredi roba
postaji, se plamno ogleduje pri robin).

Sam greh o tiši - stroh meje.

(Hovi k miži, han pada nastal.

Ilaho žalostno je pri nos, hoto

žalostno. (Nashovi se z laktami

ob mižo, ri bo krije obuz, poltiko rajcha).

Zastor poiasi pada.

Leba babar uprta dejanje.

Prvi prizor.

Jera sedi pri peči, sive stara seja.
Tončka prinese dve moški seji,
in jih obesi na peči.

Jera. Znanj avri, bajna? Be ri
jih prinesla v hišo.

Tončka. Rosi. V ti grozni megli
se tako ne morejo povesiti.

Jera. Je pa jesen. Sama megla,
samo deževje.

Tončka. Nihamor se ne vidi
iz te ^{doline} megle. Kar utonil
bi človek ^v megli.

Jera. Ti si visoko ^{gor} doma. Tam
je prijetneje. Dotikal sonce,
ko smo mi čisto v megli.
Ven, toži se ti po domu.

Tončka (stopi bliže k Jeri, zaupno).

O babico, toži, toži je svet tedno
sem tu, pa se ne morem privediti,
Babica, ni domov ne morem nit
povedati, a vam ^{zavestno} hočem. Jabo čedno

zavestno
in
travni

trijam je tva hiša.

Pri Hrustovcu

34

Jera. Ne izvedim se, da ti je trije.

Proj se, če se boš mogla privaditi.

Tončka. Naj Proj, kakšno pa bo potem
to življenje tu?

Jera (pisci, žalostno). Da bi ti le

bilo lažje in lažje kot rajni gospodinjci.

Tončka (načelo). Babica, povejte no, kako

je bilo z rajno gospodinjci. Tudi

toliko govorijo. Da, oie kriji ^{so} ~~pa~~

zgodnje nekajim smrti. Dero pil

har nekako ulali, govorijo.

Jera. Govorica raste to tati. Da

na žalost je & nekaj resnice v nji.

Piti, in stipejka je so.

Tončka. Tvoj so predefali mater?

Jera. Naj je pijan ilovch vs, kaj dela.

Na padel jo je, opešho jo fodel ne tla

Da je bila od vraga topešho je be tala

vsa zdleuca, kri se ji je stila, ~~se~~

dva dni je izdihavala, umrla.

Tončka si zakriva oie.

Jera. Sebo ti to pravim. Da bo je bo,

ie oie, v kabi hiši si, in se moreš
to tem rekonati.

Tonika, In Anica je bila zvecu?

Pitrostul

Jera. Bila. Nancereio. Od tedaj
tako bolela.

Tonika. Revira. Tisto smili se mi.

Jera. Revira, revira. V zadujil
isaril se v nesvici bojim za njo.

Vra izpuščenca je, babo mesečnu
hodi za hišo. Da viera j in danes

leži, je ^{možna} ~~možna~~ nebolito pomirilo.

Tonika. Če le ne bo kaka nova
bolezen. Toulno ob tavi nepri.
jetnem oremenu. Izbravnika
bi bilo trlesa pobilicati.

Jera. Pametno bi bilo. A kaj, ko
je imajo v ti hiši za ore drugo
skrb, za človeka, za človeško življenje
malo, ~~negimaj~~.

Tonika. Dviri me v ti hiši; dviri
me v rok dan hiše.

Jera. Ne namo tebe, ti uboja. Vse, vse

In li bilo življenje vendar lahko
lepo. Tudi Tona je ves čuden. Saj
shoro bende ni debiti od njega.

Steboj je menda že božji. Vraj je Pa Hradbun
sta ravna. 36

Toučka. Hehe sama? Saj ravna skoro
nikdar skupaj niso. To pa
se me kar oziba.

Iera. Skupaj nista? Vraj ponovi?

Toučka (vidi se ji, kako stežka priznava).

Ponovi? - Saj nikoli ne spi s soba.

Iera. Heja, za sotege Boga?

Toučka, kaj jaz vem.

Iera (vra prepada s hlopa roke).

Križani Prog, kaj pa se godišni
nos? Ali spet nova nesreča?

(Se plašno ogre na divji, bi se priani
odpirajo. Toučka prav lahko).

Drugi primer.

Quis bome v spodnji obleki, kakor
da je pravkar vstal iz postelje, vstopi
s skafom v roke. Čez robo ji visi obrisi.

Gre do srede sole, postavi skaf na tla.

Stomi nekaj časa v tla. (Prezvoorj
kakor v sanjal). Kri! - Sama kri! -

Prej, kakor sem jo vro noč videla v sanjalu.

(Pohlelne. Namoi obrisai v oocko,
neglo in mojno drgne tla. Teza in
Tonika jo prestrašeni molče gledata.)

Cez nekaj časa se uphane z ravnimi.
(Olegur). Ni izbrineno. Vsi in vsi
je je. Hrairno! (Si pokriva oči.)

Tretji prizor

Hrest (odpre dvri in med dvermi
otvora mokrota s blebeci. Ho
vrtopi, zaideu obitojs fui vratil.)

Cez nos ovrno). Ali je danes vre
zvonelo? Zunanaj je vse mokro,
tue morata prav odaj ribati.
Nahaj vendar! Tu, hokim si!
Saj se vra prebledi.

Anica (plane poborici. Hroin notraj
časa v oie to kakor v kakor prikazen).

Al, vi ste? Vi me mislite, bo izpirava
materino kri. Vi - hi ste ja proliti -
vi moilec! (Plane s stisnjenimi
peštni protinjena, da se Hrest za
korak odmakne.) Teza in Tonika
planeta proti Anici).

Teza Hrest. Ali si zblezna?!

Anica stoji, kakor se ne bi zavedala,
kje je, kaj dela. Čez nekaj trenutkov
ostrejata, se nasloni ob Tero.

Oni Krasni,
vib
38

Tera. Anica, pomiro se. Obdruva,
bolnari. Prorjpet legla. (Odvede Anico).

Krast (stunil nekaj časa za njuno,
potem osovno ~~od~~ Tonika). Pobrisi
sla, zameri šopar bukingo.

Četi prigor.

Krast (ko Tonika s šopom odide,
sele za mizo). Vse nove! (Čez
nekaj časa potegne iz šepce
nek pismo, bere). Hustiču, ali
so zochali, da sem zdej v naju
hujšil skripitja pa prav zdej ^{lejajo!} lejajo!
(Jeju vže papir na mizo. Nekdo
potrha. Hitro spavi pismo v šep). Noter!

Četi prigor

Kalec (velik, resen in počasen.

Ubojno, a majno oblečen. Li se
na pragu tresa močno zoblehe in s hlobubom).

Malec. Dobro dan, gospod Hrast. Pi Hrastovik
39

Hrast (vidi se mu, da se je ustroil, &
Prijeznu). Pray ga doj. O Malec, kaj

ta tebe nosi po vseh v tako
prestem vremenu?

Malec. Škubi, Puste škubi.

Hrast. Taka? — Ka sedi.

Malec. Bravo, če mi dovolite.

Hrast. Prav, prav, Malec. — O kaj
ta nam prineseš lepega?

Malec. Nič lepega, gospod Hrast.

Dane bova na dolgo govorila:
Frančka je snoci porodila.

Hrast (zloži roko težko na uho,
s kričevim glasom). Taka? Kaj
ta prinese te meni pravit? Babica
bi foblical.

Malec. Jo sem. O zdaj iščemo očeta.
Naj ga otrok mora imeti.

Hrast: Kaj pa da. Krasnej dekle.

Malec: Jo sem. Ka je rekla (umolbno,
babi bi ga bilo prav poročiti).

Hrast. No, kaj je rebla?

Pri Hradovih
40

Kalec (hojasi, žalostno, a s poudarkom).

Da ste vi vi, gospod Hrast.

Hrast (plave pohorci). Keli je debla svovola?

Kalec. Mislim, da ne.

Hrast. Petrus pa ni ti.

Kalec. Mislim, da tudi ne.

Hrast. Pa debla laže.

Kalec. Upravu da tudi ne. Do zdaj

še nisem nikdar opazil, da
bi me bila ualagala.

Hrast (urova). Hudič, sveda

Hrast bi naj plačil, tako najlaže.

Debla je prvi haktor vre njene laže —

dedec lovijo, napoved pa res

nahaj ulovijo. Drugi pa naj plačajo.

Kalec. Ne tako, gospod Hrast. Javril

sem z deblatom nemo, ne verjamem,

da je lažala. Je tudi ne zago,

verjame. Javila je, topi pa to in ho

topla. Je sodim, da je poudala nemo.

Hrast. Naj nekje je mogla poudati o nemo?

Sam res, res, vedem.

Pri Krasniku

41

Malec. Vn, kakor je bilo. Pri tatini
ste jo zelotili. Hazeu za to je
zaslužila, ostro hazeu. A kakor
ste jo batnoli, ni bilo pravi
vins in portens, ne pred Bogom
ne pred ljudmi.

Hrast (grozeč). Habi jo, prijatelj Malec?

Malec. Lilo ste ji storili. Vn ne
le euhrat.

Hrast. Ti, Malec, ponisti neboliko,
kaj govoriš.

Malec. Sam vse premislil. Dobro
premislil. Tako ste storili, gospod
Hrast, tako grešili zoper mojege
stroka in zoper mame. — Vem, kako
sem tudi jaz: prester sem bil
z strobi. Sicer bi morda prej zbežal,
proje se vrnila domov, da se je bala.

Hrast (udari jo miši). Laž, in laž.
Lalbo prisciem.

Malec (zateglo). Tako? Biscoste lahko,
gospod Hrast? Pri Pragu vse vidnem
in vse vednem? Premislite, gospod Hrast.

Hrast. Stej najprevidnejem, kudi. Vrob

Preručka, dokrat, je treba.

Pri Hrošču

42

Malec (se ope gos skot, kjer vini razpelo. Priani vrtane, snauce hrč, ga postavi pred Hrošta na mizo). Trako, ja mojega stotna gre. Plošite roko unna hrčauca ga gospod Hrošt, in pisarite, da ste nedolžni. Le povidite in

Hrošt (se razburjen). Haj vraga naj premišljam? (Položi prste na hrč, a jih blazno unnačur, Kakor da ga je spelo. Popelja Maleca, a hitro unnačur oči, se dolžni, naglo položi prste yet na razpelo, glamo): Prisegam.

Malec (opnemljen). Da ste nedolžni pri tem grehu?

Hrošt. Da sem nedolžen.

Malec (ga dolgo gleda mdie, ^{stih grozo.} ~~zastavim~~ stalo in potem poltiko). Gospod Hrošt, ali ne verujete v Boga? Le ga ne božite?

Hrošt (trako). Haj se ga naj božim? Mô hudega me nikom storil. In on meri nelo,

Malec (prince razpelo, ga oleduje).

Bi Kristus
43

Tako da ni Kristus pri priti
zakrvaldir rok petel stran?

Krast. Ne budali!

Malec. Zakaj prisegli ste po krivici.

po krivici bi najbrj tudi pri sodišcu.

Krast. Pojdi k vragu s svojimi pridigami.

Malec (mu je naravnost v oči).

Prisegla je vamreci na sveto razpelo
tudi miža kii, da ste oie vi, gospod
Krast, in se je kak drug moški
ni do saknil.

Krast. Je pa ona po krivici prisegla.

Malec. Ne verjamem. A kaj bo zdaj

z njo? To mi povejte, gospod Krast.

~~Malec~~ Krast (divje). Skrbni mane! Če
ji nimas dati kaj jesti, potok
tam prek pol gospodov je globok darfi.

Malec (se mogočno zrauna). Ah,

gospod Krast, v vodo je ne brou
gonil. Dohler se te roke delati
morojo, bo inela krak omajm strok,
vsi strok, gospod Krast. A ne klacite
brnje žez, gospod Krast. Tudi vi imate

Stroke, ne veste, kaj bo se stemi. Pri Hrašču

Hrašč: Ali me mistiš s moji hiši? ⁴⁴ V moji hiši? ^{sluša?}
Trinajsti? Ali te moj vržem iz praga?

Kaj ne kajstam pse nate?

Kolec: Ni treba, gospod Hrašč. Ne jež
ne mojih hiš ne bova vi isbole
pravimosti v vaši hiši. Tu je ni,
a ne bje se je, upam. (Odloži).

Hrašč (se pripovira izmaje). Pojdi! In
se vi tu ne prikaži!

Šesti prizor

Hrašč (istoje nebojčara gleda za Kolecem)

Potem sede bobot silno utrojen.

Oparuje križ. Ga prime, spat odloži.

Čez čas odločno vstane, prime križ,

ga uze v roko, položi na podstavci.

Odstopi, kar se križ za sepa, pa se

proti njemu, a ga se z rokami pritisni. (Prestavka)

Prestavka (Hrašč), hudič ali me res

hoče... Ne, ne! - ^{lpa!} Trstoj! (Ga

močno položi na podstavci.

Postoji pred njim, ga sovražno gleda. Ga oprime

Sedmi prizor

Tone nazlo vstopi. Razdražen, močno

Ni manj klobuka, preseče ga

v očeta, bi se porasi obroca proti njemu.

pravi obli nima. Toda, a
venomer
strmi
v ročaj

Krast. Kaj pa buljivi v me? Uli me
nameravaš sučiti?
Pi Krastovič
45

Tom. O ne, pravi semi grešitelj.
Bračkar sem ušel na dovožnico
očiča Malja. Tu sem kradel: spet en bratca uči,
nos bratca. Kaj vas boji, vi stari grešnik.

Krast. Ti, koba! Pa veš, da je vrta kač?
Sicer ja, kaj ose to tibe ~~briga~~ shabi?

Tom. Škubi, škubi. Tle boni navre,
beduje, račune plaival za vaše
grehe jaz.

Krast. Ti? Smešno.

Tom. Taz! Za vaše pijavicevarje in
zapravljivost jib je. Ženo ste mi
naverili, ki je niso pošlel,
dobi rešilo z njegovim denarjem
vas zadolženi zaunt. Injim vda j
jaz, topi one.

Krast. Pa bodi dolet z ujo.

Tom. Tlebor ste bili vi z rajno materjo,
kaj? Je zaradi rajne metese in njihovega
trpljenja ob vas vas moram suvraniti..

Krast. Sovražiti? To je zdaj plačilo, da sem
delal in spet za otroka.

Tom. Deldi in topeli? Pijanicevali, ves
gaunt zapravili, nas vse u nekreto pravili.

Hrast. Telo govori zdej z mano,
ko sem vama v tvojih
ipovil. Pa ne povrači čiste
zapredil?

Tom. Ali je ta nam za strobi? Ne!

Tudi za starije. Najbolsa vplod
strobov, najzavje skube. Kako
ste skubli vi? Da ste mi izročili
vame dolgot. Kak vplod ste nam
dajali? Tolepa, da namam pšeniti
pred vas. (Aljane proti vjenu).

Hrast. O ti hudičev vplod! (Aljane
z divjajeno pastjo proti vjenu).

Tom. Ne, tako se ne bova vi. (Ga topoli
zaroke, potiska proti vji, pa potiska
na klof v koto). Tu bo doaj vas
jeostor. Pri pestirju in pri burčih.

Hrast. Kana aj jaz? - Jaz - Hrast? - Gospod
Hrast mi pravi celo v mestu.

Tom. Da vi! Zdej sem jaz tu gospodar.

Boja kvasite, da imate se to hot.
V listriah bi vas trebalo spraviti, na
grozini vasi, vi pjeuce in preictviki.
(Tegeu odhaja).

Hrast (oddihuje). Meni to - meni - gospodu Hrastu.
Pa lastni sin - lastni sin - pa drigne
oko vper oči - kper nose - Hrastu - gospodu
Hrastu.

problemi na svojo nezgodo, se ravnate
met gospodarja, otono). Kaj hočete?
Lojze: Tilba bovs vzal.

Pri Hroast
48

Hroast (stomi neha jicava varij, kakor
da ga ni razumel. Trijavo). Ilacu
jo bovs vzal?

Lojze. No, za ženo.

Jera (predstava sklene robe).

Hroast (plava pokonci, bovs sago). Za - za ženo?

Lojze. Ja ženo. Imava že vsa odgovorjenu.

Hroast (se primum va hlop, da se ne bi
zgrudil). Ja ti - ti, doble?

Tilba (občujna). Govite z menoj, kar
hočete. Meni je vseeno.

Hroast (si spet opomene, grozice). Ne
boš je vzal!

Lojze (tudi grozice). Pomni jo! Tudi
proti vaši volji.

Hroast (ja bolj grozice). Ne boš je pravim.

Lojze. A jaz pravim: Pomni jo! Tudi
proti volji ureza sveta. (Obkrami Tilbo
krog para)

Jera (hi jo do vdejava preplacim
gladola in posledicaj pristopi k Tilbi)

Tilba, ne bosta se vzela. Ne smeta se.
Tilba. Saj pravim: Meni je vseeno. (Sevija Puzetice).

Antifonari
49

Jera (primo Tilbova roba), Uhozo dake - ne
koi ga - ne meiga - ker je -
Krest (duje). Moliti, jerska!

Lera ker je - toj brat.
Lajze pretravica izpušta Tilbo
Tilba (dvojna.) Jezus, Marija! (Le zveni
na bolene). Jaz pa bom mati.
Die pa je - Jone / Glanje zaječa!

Lajze (se razgne proti nji), Jste - bda,
pravil, da je oie?

Tilba (ilte). Tone - Tone.
Lajze (obesno). Tone. ² Tone! Kristus
brifari, ali se svet reisi?

Krest (z dvojnikom proti proti Tilbi),
Ti - ti...

Lajze (ga sedijo palus narnj). Prozi,
storci! Udarili boste samo ukrat.
(Le obloni proti Tilbi in jo shusa
dvojnik) Tilba = sestra - sestrica.

Jera (loni roba). Loduidan! Loduidan!
Jastor nazlo paste, habor bi
hotel zahri ti vro to shabata.

Pri Hradovil

Prostředkyně.

Tretje dejanje

Lobababot prej. No miri gori
svetca; pri miri sedite Jera in Tine
in pridisate firol, ki ga je pravejšim
kup na miri.

Jera (preukha, se ozira skozi okno).

Moj Bog, pa se danes res ne bo kdavilo?

Tine. V tabecu dežju, ni čudno.

Jera. Res, ni čudno. Čudno le, da
nas povoi voda ni že odnesla, bo
je pa tako hitro.

Tine. In le vihar, ki bo je razsijal.

Saj je bila se živino v blave vna
zbežava. Se spati ne bilo možni,
tako to brave rožjale z veri ganci.

Jera. Nemir, nemir! V blavi in v hiri.

Je spet oro noi nekaj hostilo jo hiri.

Nemirno bo spet.

Tine. Je tako že. Da je vihar preloučel
hrast, najnuvincijega, najstarejšega,
in dve volvi je podrlo.

Jera. Hrast se je zdel res močan, da je
je ves stoltnel kurtaj, ver čviti. Saj
si ga tam videl.

Druge dejanje.

Loba kakor prej.

Duizigor

~~Hi~~ Urains petro. Na mizeh boli sočas

Jeru od znanj se ali si zavajajo petro

Jeru se obriva ne skua, poduciat izih febrico.

Time vstopi, si stira s sukneje mokrato,

nama plobuk, ga zavikti, da stira

dejavice, ga obriva ne klin za dvermi.

Jeru. Time, le pridi, mi malo pomagaj.

Ali se huda gre.

Time. Ne mi prehudo. Qd desi id. (Gre k miru, sedit)

Jeru. Ne more se zhaniti danes.

Time. Qd daje vrag uoi minila. Mile je grozna

Jeru (priskinava). Grozna, grozna. (Skrimastus).

Spet ena tistik, ko je hodila to kisa. ~~Hehehe~~.

Time. Hlo pa?

Jeru. Rajna zgodinjje.

Time. Rajna zgodinjje? Tedaj pa je gozovo
izlankatadio illoce. Jato so leli krove
keta nenure. Požljelo so z vargami, da

se budi, vse bodo petrole, znanaj pa Rafje dežanje
vihar in uletis, da sem mislil, vse
nas voda odnese.

Jera. Da, da - jenuke noč, nevasu noč
Tine. Jaki stroh ne paže dolgo vi bitu.

Če bi ponudil da rajne gospodinja budi
to klor, li me bilo munda se boji.

Jera. Teli ne bi nisi stroda, li se nisi
nisi pregrešil.

Tine. A ne do v ista, kubo je delo.

Tisto lepo mlado jelleno je kaa iz nelo, škoda!

Jera. Škoda, kajpada.

Tine. Tu brast ob sest, najleblejši,
najpustnejši. Se ves svet prst
sest se jetost ujuna pusti.

Jera. Ja bodo morali moški popravit.

Tine. A hanc - kdo li se bil misli.

Jera. Sem si ga že ogledala. Vse piran je
znatraj, vse qucl.

Tine. Ja dože munda že so bo,

Jera. Morda se ja to ne, ja dawa, za pič

Tina (zamišljeno). Vse se je del tako negotovo.

Jera. Jaki stroh ne paže dolgo vi bitu.

Jera. Teli. Je - se oko. A videt
nas daktrot zlo znata. (Vojad se post odema)

^{Poffade}
(Nikolova) Nepliko se vander dami.

Pravljica
43

Gre it. Vendar bo trba dicit
+ gre it. v en. Linc, v kraljev pojdena,
da doli kraljopasa, va bo igual. E bi
za kudo dezanca, pizenci bar domov?
Vzemi sodice in klobuk, kresta
ky hramu v polu. (Negativno. Odpre
mizino, vse je na krute in jeda
Punkti si je prinesel v blina v
svaki torbici in hlebeci, Colhajtu.)

Durzi fapov

str. 4

Dauipi pripor

Štefan

III / 4

Krant (priari ustoji. Nihalo potrat

in potratav, brez pre jone neno,
faresti in bohorosti. Se ogleduje po
sobi, kakor bi nekoga iskal. Stopa
priari piti miži, dotrži, se oprime
zobenu rohana miže. Stomi v razpelo

Stoma v potrat. Opineje red miže,
že gubi nje, vzame kaiz, ga
potrat na miže, stomi v razpelo

Da karavi - nemnost. Mesto
le. Mesto prvi sur ga večraj
invelot kod te domilije - te
prarne nauje. Vre uoumnot.

Laj nizam beba zmitana bobnice.

(Z vidus tečoro potrat razpelo nazaj
v loži potrat. Sede. Stomi uobraj care
se v razpelo. Pa ti priari obrisi oči,
kakor bi ga itamelo. Seopre v homolii
ob miže, razpelo glevo v roko. Nuno do
se združe, pogleda plešno proti duriu,
vstavke bo zagleda čeno, ki adjuicena ustoji)

Iera (povrači stopa pusti žele. Postoje,
se ozira po sobi). Samotno je pri nas.
Zalostno. dan za dnem žalostnejše,

Hrast (molči, se ozira po sobi, vli te,
da bi najraje tega odšel).

Iera. Ali koga išči? Koga pričakuje?

Ali tiste, ki se ne morejo več, brez
spije se v grebit, spije se tvoji krevčici.

Ali tiste, ki ti jih pogubl iz rojstne hiše?

Hrast (se silome zraona). Marta! Kaj bi
ločilo pogubiti tudi tebe! Pa bi bil
mir v hiši.

Hrast Iera. Mir? Saj bo povsod velik mir,

ko boš pogubl vse od hiše. Najne
gospodinja si spravil v grobo pred
icatom, Pomagal se uči noriti tebi
križ v rdečjeje stoji. Itoj je ni. Kdo ja ji
pred icatom. spravil v grobo, ni. Prigovorila
mi je pred smeljo, moj skabin ex stroke,
zanjane in za tvoje.

Hrast. Za tiko silo se skrbelas, ki ti si bo
matopala samota.

Jera. Tvoja kri te je udao, stvoje
krijo. Karu je prišla prej, kakor ni
pričakoval. Res lučja, kakor bi ti
je mogel clovek preročit. Menda
si bil miren. Vse si nazeljal
tako modro. Mena mati, moje
nemine, kaj, je po tvoji kriviti,
po tvojem in svojem grehu, morala
vleči v grob; stroba se obdeljal
v hiši. Pa si mislil: vse je lepo
urejeno, nihče ne bo nič hudega
mislil, nič slabega govoril
o Hraški, gospodu Hraški. Pa je
prišlo drugje.

Hrašt. Pač, li parila uo dobre.

Jera. Sem. U bila je neka vija
moj, bi je vse tako in odav pafolla.

Hrašt. Jato je šla.

Jera. Tu stedi te je bil tvoj greh, da
si jo spalil od doma. Sreča se
da je mogla h Torvikineemu očetu
le je le uaino prišlo got u leče.

Hrašt. Sojnistok! - Tu uobdeliho prave
sem ga ueraj uuel.

Jera. Tudi tvoje je panicevanje rodi samo nesrečo.

Prilastnost
3/6

Krust (Jeruz). Krag naj postava tvoje
prijatelj, jar sem jih do zale sili. (Dokaj, folijetne
duri). Pri horizontal
3/4
Četrti priros

Iera stopa utrujena pratinizi,
sele, položi se na miza. Mhraj vasa
fabatno razmišlja, ja se opt loči dela,
prebira firol, ki je še na mizi.

Tonika ustoji z veliko sledo, gas k mizi
vzame in mirnoe krojic keuka in za juba
naravnajo sledo. Premalo,
se prime za glava). Tabo me boli glava,
da bi mi počilo.

Iera. Vu, kar nasje v hiši, nas bož bali
glava. Ju te skrbil: Ollije Filha le
sreino prišla gor k dvojemu očetu.
Ju kako so jo o sprejeli?

Tonika. Jotava lya. L boji čuden moča vasa dobroga.

Iera. Bog dej! V tokiid skrbek sem, Tabo
čuden sanje sem imela pouci
kolikor sem pat v ti grozni noči dremala,
spala tako misem.

Tonika. Tudi vi, babinar. Berme je bila
slupna noč. Vedno ni je bilo, da rekdo
taka, odpira duri, ustoji v soto. Darvito gar ni bilo.

Har groze me je bilo.

Prihrastnik

3/9

Ira. Nabor mene. Čekala sem, da je spot
rajna gospodinja v hiši - nespričo je
spot prišla naravnid. In Filko sem
videla v listuor polopauzi. Vra mobra
je prišla, bar uveljalo je z nje v sevide
v toki nevihti.

Tončka. Bila so pač sanje, hude sanje.

Ira. A se zdaj je kar vidim pred očoj,
kako stoji vsa mobra sedi roke
in pravi, Vra hrastovina se naj potopi,
Nabor sem se jaz. Resočivo sem
slišala vsako besedo.

Tončka (prestrašena). Zato čija odlopa, pa se je
vendar ni kaj hudega pripetilo!

Ira. To, to me skrbi, Jeto bi te res
pronila, če bi stopila gor k očetu in
pogledala, kako kaj je.

Tončka. Čisto sama sem odaj v kuhinjo - Quica
je bolna, Filke ne.

Ira. Res, dela imaš mnogo.

Tončka. Vendar pojdem, če tudi skrb, blue
Fobliem mojih k najkhor.

Ira. Obliči jih. Saj ta hrast je kraj najgorje, ne v tem
Tončka s skledo očelja

Tončka s skledo očelja. Ira, jaz bom se mlatam poprišla.

desje

Lera stopi s težavo pred mizo, odpre
miznico, vzame iz nje pet, pogame,
polovi na mizo nos, kuck in pet
žlica. Postoji, gleda, pa vzame dve
žlici in jih dene nazaj v miznico.

Anica (stopaj v praznični obleki,
v robi obvešene, ovčeni) Fako, bobica,
najpoboljšje sem v zela. Vdaj
lahko greva.

Lera (jo zadržano gleda). Slane
nemravos iti, za pet ran božjih?
Tu kaj si utola, tu si se vendar
ra bdnva.

Anica, Kteli Faki. Obroba edino sestri
menda ne bodo podili od tiči,
kobar nai oie mene.

Lera. Slaj so oie viera j govordi, ho
ni branila Filha, so govordi
v jert in pijanosti. Danes se
gotova ži krajo.

Anica. Naj se di ne, meni je sereno,
Iz čutimo le eno, da v ti hiši
ne morem ostati z adu sone tu.

Jera (mukho). O glaj, Anica, to je svadba

Prihrastan
3/10

koj rojstna hiša, taj dom.

Anica (žalostna). Tam slabie. (Ukrupna
stopik miri, se, Tudi Jera got ode).

Debice, vse vam moram povedati.

Ho sem bilo pri teti o mator - raj
veste, zunaj mesta starijeje
v bližini pokopališča. Tam sem
vsek dan videla metvainice,
kako stojijo tam ob zidu samotno
in zapuščenem. Loma žalost je
vse in strelota.

Jera (brani z roba). Taj ni idis ta na ti!

Anica. Tu kadaa sem v noč bera
spanja gledala stori dne tje | (Ukrupna
proti pokopališču in metvainici,
se mi je zdelo, da me duše umirajo bližje.

Jera. Tuj, kaj si ti domišljaš.

Anica. Tu kadaa v voharnih nočih
sem ižo krestni in pepeli tu pred
nošo hišo, se mi bdi prav tako,
da duše rajnik od nobod bližje, morda duše
Jera: Lajze, Anica, praznesanje. fozob fozob

shriovnostno, budi s nekaki žurno
jenosti). To noi - bilo je strasna noi -
sem jasno slišala tiske kluce. In
zdelo se mi je, da imam uših razloice
slišam bli. Tilke. O lubica - ie

niso oia pogledili huse Tilkinel
Jere. Jezus - Jezus + Tokina mihi!
Te nesreie s Tilbo te je vsa zmesalo.
Tilki bo pri Toukineu vika bolj,
kakor ji je bilo tu doma. Ji
ja lepo yet lezi, bolna si.

Anica (žalostno odhinarje). Nonda
bolna, ki is hie moram, kakor je
ila Tilka. (La zira to soti) In vendar
koliko let sem žvelo tu z manica
v sreči in nesreči.

Jere, Pa ja hoie idaj zopustiti, ko si
donna najbliž potrebna.

Anica, Dom - moj dom? Pa mi je se?
O tava hie? (Spet zda shriovnostno).

Ta mi je v kuhinji, da moram vstati,
sploziti se v oč-tava dno in vstati

A skirov ubati.

Ant. Stradovol

Jera. Strašno! Strašno, Vsaugel zmeri
kaj bi se sprijateljil, da bi se
krobo nobi vidnu meter, upat

12

lofjeje, njas velostno smad, smrt.

Ne - ne morem ostati, te hi si -

hejja je bo notvarina, zato pojdem

(Vitane, stane večej, udajo proti vratom.)

Jera (za njo). Blodiš, Očica, blodiš, Polna
ti. V gosteljo te spravim, odpočiji
si, umiriš se.

Anica (medu sata beikine, izpušči naravnj
prestrašeno me na pla). Hi! - Hi! -

Vsa pla otkropjeva.

Jera. Oti Anica - najnični.

Anica. V materino hi suu stopila. Jera, Jera.
(Pohlekm, si ogleduje čofe)

Šesti jeto.

Tonča (napla vstopi). Za bojjo sofo, kaj pa je spol?

Anica (skor bregovici) Sejste mi čofe.

Tonča (prestrašeno). Zakaj?

Anica. Vni obrvarljeni so - z materino bejjo,
(Pohlekm, si ogleduje dvoje fofacovanku).

Tonča potlekm bejji in ji smaga.

Anica, O, ba hi v ravnje! O, ba hi ravnje msi.

Iera (pobere oviznij, ljubice dringa Anteo). Pi istrastit

Glej, kakosi vna bolana. Kam bi šla? 13

Tu v fahem vrevina, se lepo vproteljo.

Odpoij si! Ne misli na take prave reie.

(Kivodeta jo do duri, Tonika

Tonika odpre duri, joicka, da joiasi
odideta, zapre za razina.

Sedmi prizor

Tonika (postoji pri vratih. Obise

si isto, krasnet čisti bobrijne v glavi.

Tonika istu k ~~van~~ misi, sede se ogledajo f

to isto). Kaj ji v fi kiti - Kam sem

prišla? - Groza moja! (se uaslomi

z lestun do misa, vezele obrat

v dlan, pridu se us rapba).

Osni prizor

Krest, Tanc in Lojze na glo ostopijo.

Krest, gre uarant proti misi, vrie blabub

na pelico ob oknu. Tanc in Lojze zarmehntu

+ blabub, da streceta mdrato. Tanc in Lojze

nehajo, Lojze jo skie in stresu obcita blabub na

z ufe dejonico. Ko ostopijo

Tonika ^{hito} na glo ostane, u zadregi obrta solpe,

na glo pravi). Poru takoj priverla. (Doblo set)

Tera povsari ustojaj, grafički pisi

Bi Strahnil

Tout in Lajze stopita k mizi. Obstajita, in kosa.

149

Hrast. Kje pa je fant, da bi naprej molil?

Tera. Je že odšel na pašo.

Hrast. Kje pa je dekle?

Tera. Brezkar legla. Ina ojet nazade.

Hrast. Saj ste ženske omak drugi dan bolne.

Pa molite, Lajze.

Lajze (uporno) kaj pa ravno jaz?

Hrast (otroji). Najam lajši mudi naprej, najslabotnejše

Lajze (otroji). Najslabotnejši! Pa dela pa nisem

najslabotnejši, Hrast da drugi

ne bi tudi moliti.

Hrast (stomi molit ne boj časa, Lajze ta, Hrast

ne bi mogel vsajeti, da se mu ustavi.

Potem se opev Foreta. Tome me uraino

gleda v oči. Čes ne boj časa Hrast sblou

glavo, se priasi pokriva ^{in moliti}) V uraino Dieta

in Dieta in Lajze Dula, Oie mas, Si si

in nebetih, porciana kat traje in,

fridi k navar thoje (tranda, ho se urata

trajno od in van zakuci.

Quack hior

Die. Amogajta, Bomogajta, Vin nakejo moliti

Staniša o Janeta.

Priloga št. 15

Jera, kajta je?

Time (blizaje) Mrtva je.

Jera, Ido pa! Tomha ^{ostopi} prinesel sblada v rokah.

Time, Tilka, Ole petek podaj, Jeques,

huj sem se pretrnil, (horci molki).

Jera, Jeques, ti se vas resnili! Fariha podaj

Loja (divja prti oietu). Na vas pridil Lenca sblada iz roke
njena kri, Mordaci! (Ves zbezan je iz roke, poista mrta od pete)

Time ti se se - lase, nebo li bil dobil
to glas silen udarce, Ovi - prablati! (Se
obrac in stopa s hidirni korabi prti ratom)

Time stoji nehaj čas nebo obramel,

Pa se pisari obrne proti huj ime korabe,
stani nebo čas in corpelo, pa pa le ne
bolera in se zakejce z rokami obrac.

Fariha (podaj sblada iz roke), Jeques, Martja!

divja iz roke,
prti rota
apate